

Nr 1349

Av herr **Skagerlund**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 168, med förslag till lag om förvaltning av kyrklig jord, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1565 i Andra kammaren)

En huvudfråga för boställsutredningen har varit det kyrkliga jordbrukets och skogsbrukets rationalisering. Den inventering som gjorts av det kyrkliga fastighetsbeståndet visar bl. a. att jorden är splittrad på ett stort antal små brukningsenheter. Genomsnittsarealen är enligt utredningens undersökning cirka 15 ha åker och 64 ha skog på de olika fastigheterna. Den ekonomiska specialundersökning som gjorts år 1964 i Kalmar län på kyrkliga fastigheter visar att av 45 undersökningar endast 7 visar överskott medan 38 visar underskott på jordbruksdelen. Det samlade överskottet för jordbruket från dessa fastigheter uppgick till cirka 11 000 kr., medan det samlade underskottet uppgick till hela 264 000 kr.

Det samlade överskottet på skogsdelen uppgick till 427 000 kr. I 22 fall var underskottet på jordbruksdelen så stort att det inte kunde uppvägas av skogsdelens överskott.

Utredningen konstaterar att ett stort antal av de kyrkliga fastigheterna blivit efter i rationaliseringssträvandena. Utredningen har bedömt att cirka hälften av den totala arealen kyrklig jord är i behov av strukturrationalisering.

En allmän bedömning har sedan länge varit att förräntningen av kyrkans jord varit ringa och i många fall negativ. Att denna iakttagelse varit riktig understryker dessa specialundersökningar som boställsutredningen gjort.

Jag är helt medveten om att äganderättsförhållandena för kyrkans jord och skogsinnehav för närvarande är både invecklade och oklara. Men detta får inte skymma målsättningen att den kyrkliga egendomen i form av jord och skog bör ge en större ekonomisk avkastning.

Enligt min bedömning har boställsutredningen varit mycket försiktig i sina ställningstaganden till en framtida effektiv strukturrationalisering. Men faktorer som svag förräntning, oklara äganderättsförhållanden och det faktum att kyrkliga fastigheter blivit långt efter i strukturrationaliseringen gör att det är hög tid att något händer.

Enligt min bedömning bör riksdagen klart uttala att en grundlig

genomgång av kyrkans jord- och skogsfastigheter snarast bör igångsättas för att kunna bedöma dessa fastigheters framtida användning.

Instrumentet för denna genomgång finns redan om en aktiv samverkan sker mellan stiftsnämnd, lantbruksnämnd och skogsvårdsstyrelse.

Efter denna genomgång bör lantbruksnämnd aktivt medverka till markbyte varvid kyrkan lämnar jord och erhåller skog.

Målsättningen bör således vara att kyrkans jordinnehav reduceras medan skogsinnehavet i motsvarande grad ökas.

Härigenom skulle från samhällets synpunkt vinnas att den allmänna strukturrationaliseringen underlättas. Kyrkans skogsinnehav blir mera samlat varigenom förräntningen av kyrkans fastighetsinnehav avsevärt förbättras. Beträffande skötseln av kyrkans skogar bör företagsekonomiska principer vara helt avgörande. Nettoavkastningen bör årligen fördelas till pastoraten enligt de andelsvärden varmed man ingått i en samverkansskog under gemensam förvaltning omfattande stift eller del av stift.

Stiftsnämnds framtida befogenhet som förvaltande organ bedöms därför bli avsevärt utökad. Pastoratsrepresentationen i stiftsnämnden bör i sådant läge avsevärt utökas.

Med stöd av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen som sin mening måtte uttala att en grundlig genomgång av de av stiftsnämnden förvaltade jord- och skogsegendomarna gemensamt med lantbruksnämnderna och skogsvårdsstyrelserna snarast igångsättes så att dessa fastigheters framtida användning bättre kan bedömas och samordnas.

Stockholm den 24 november 1970

Gunnar Skagerlund (fp)
